

DOI: 10.33310/2519-2809-2019-47-1-24-29

УДК 94(477+(4-6ЄС):327+323:15

ЖУЖАННА ДОЛИНАЙ

старший викладач

кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції,
Українсько-угорський навчально-науковий інститут,
Ужгородський національний університет, м. Ужгород
e-mail: zsuzsannadolina@gmail.com

СПІВРОБІТНИЦТВО МІЖ УКРАЇНОЮ ТА РАДОЮ ЄВРОПИ У ПИТАННЯХ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

У статті розглядаються особливості та співробітництва між Україною та Радою Європи у питаннях національних меншин. В Україні гарантії та захист прав національних меншин на законодавчому рівні відповідають міжнародним стандартам, але є певні недоліки у практиці захисті національних меншин та врегулюванні міжетнічних відносин.

Ключові слова: Україна, Рада Європи, співробітництво, національні меншини, права національних меншин.

Історія людства свідчить про те, що між-національні конфлікти та конфліктогенні чинники є джерелами дестабілізації національного та міжнародного миру. На початку XXI століття країни-держави світу не є гомогенною як етнічному, культурному та релігійному сенсі.

Європа є мультикультурною, отже одним із ключових завдань є захист національних меншин, Рада Європи розробляє стандарти, що мають обов'язкову силу для держав, які їх визнають. Рада Європи – унікальна міжурядова регіональна організація в Європі, метою якої є захист плюралістичної демократії, верховенства права та прав людини, а також регулювання відносин держав-учасниць у питанні, які виникають у суспільстві.

Мета даного дослідження є комплексний аналіз співробітництва між Україною та Радою Європи у питаннях національних меншин. З'ясування основних проблем у сфері захисту національних меншин в Україні перспекти у рамках Ради Європи та визначення основних перспективів у співпраці у питаннях національних меншин.

Джерельну та літературну базу дослідження складають: конвенції, законодавчі акти; матеріали досліджень іноземних та вітчизняних фахівців; монографії, наукові статті, тощо. Щодо характеристики наукового стану вивчення проблеми національних мен-

шин, дана дослідження аналізувала наукові статті наступних дослідників, Василенко В., Василик Л., Лимонникова М., Мицик В. Договір-правова база та між Україною та Радою Європи у питаннях національних меншин є потужною [1–12].

Предметом дослідження є статус національних меншин у Раді Європи та в Україні, співробітництво між Україною та Радою Європи у питаннях національних меншин.

Завдання дослідження:

- розкрити особливість етапів розвитку процесу міжнародно-правового регулювання статусу і захисту національних меншин;
- проаналізувати, систематизувати статус національних меншин у Раді Європи;
- на основі науково обґрунтованих критеріїв встановити місце нормативно-правового комплексу міжнародного захисту національних меншин у системі сучасного міжнародного публічного права;
- проаналізувати співробітництво між Україною та РЕ;
- проаналізувати Рамкову конвенцію про захист національних меншин;
- дослідити статусу національних меншин у Європейському Союзі;
- розглянути політико-правові проблеми, пов'язані з правом національних меншин на самовизначення.

Актуальність дослідження полягає в тому, міжнародно-правова практика та практика і політико-правові проблеми пов'язані з правом національних меншин на самовизначення та особливості прав національних меншин у їхньому співвідношенні з правами людини, класифікація прав національних меншин в міжнародних документах є актуальним і потребує постійного вивчення та аналізу. В Україні гарантії та захист прав національних меншин на законодавчому рівні відповідають міжнародним стандартам, але є певні недоліки у практиці захисті національних меншин та врегулюванні міжетнічних відносин.

Головною метою згідно Статутом РЄ є: сприяння економічному та соціальному прогресу [4].

Важливе значення має демократичний шлях держав в Європі, який заснований на рівноправності, співпраці, довірі й взаємодопомозі сторін: Основною статутною умовою для вступу країн до РЄ є захист прав людини та зміцнення демократичних інститутів. [9].

Наша держава стала членом 37-м членом Організації Комітету міністрів РЄ 24 років тому, тобто 9 листопада 1995 року. Важливо відзначити, що Україна стала стороною декількох конвенцій цієї Організації [9]. Питання про становище національних меншин Рада Європи неодноразово розглядала впродовж більш ніж п'ятдесяти років. Уже в перший рік свого існування, тобто в 1949 р., Парламентська асамблея в доповіді свого Комітету з правових та адміністративних питань визнала важливість "проблеми посилення захисту прав національних меншин" [15, 77 с].

Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р., містить основні загальнолюдські права, які передбачали свободу віросповідання, культурні й політичні права людини (меншини, а міжнародна правова практика свідчить про те, що проголошенні права у документі відображенні конституціях та законах країн-членів ООН. 2 ст. містить елементи, які вказують на те, що «кожна людина має володіти всіма правами і всіма свободами, проголошеними цією Декларацією» [3].

Європейська хартія регіональних мов або мов меншин ухвалена в рамках Ради Європи

5 листопада 1992 р., набула чинності 1 березня 1998 р. взяла на себе зобов'язання дотримуватись у своїй політиці, законодавстві та практиці принципів, спрямованих на розвиток регіональних мов або мов меншин. Головною метою хартії є культурний розвиток, містить елементи антидискримінаційного застереження, але й передбачає заходи, спрямовані на активну підтримку таких мов.

Метою хартії є також, наскільки це дозволяють умови, забезпечення вживання регіональних мов або мов меншин у сфері освіти і засобах масової інформації, у судах та адміністративних установах, в економічному та соціальному житті, у культурній діяльності.

Ще одним кроком до впровадження міжнародних стандартів у сфері забезпечення прав національних меншин стала ратифікація 15 березня 2003 р. Верховною Радою України Європейської хартії регіональних мов або мов меншин. Хартія регулює відносини, які виникають під час реалізації громадянами України прав і свобод, пов'язаних з їх належністю до національних меншин, регулюються також чинними міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України і які є складовою національного законодавства України (ст. 9) [15, 209 с].

Відтак цей документ має стати реальним гарантом забезпечення прав людини в культурно-мовній сфері українського суспільства. Основна дискусія точиться навколо назви Хартії, а точніше, неправильного її перекладу. Так, науковці вважають, що ні про яку мову національних меншин у Хартії не йдеться. Натомість у документі згадується про міноритарні мови, тобто ті, яким справді загрожує зникнення. «Сьогодні у світі існує 6 809 мов. Але понад 90% з них мають менше 100 тис. носіїв, причому 350 мов – менше 50-ти. Ці мови можна було б занести до «Червоної книги», коли б така існувала» [13].

Відзначимо, що частина I-а містить загальні положення та визначає термін "регіональні мови" які традиційно використовуються в межах певної території країни її громадянами, що складають групу, меншу за чисельністю від решти населення цієї держави. Діалекти офіційної мови держави або мови

мігрантів до зазначених мов не належать (пп. i-ii п. а ст. 1) [2].

Пункт с ст. 1 визначає термін "нетериторіальні мови" як такі, що використовують громадяни держави і які є відмінними від мови (мов), що використовується рештою населення держави, але які попри їх традиційне використання в межах території держави не можуть вважатися найбільш поширеними в межах конкретної місцевості цієї держави [2].

Ось ці 90% і є міноритарними, на думку автора статті, які і треба охороняти і розвивати. На цьому наголошує і В. Василенко: «правильним українським відповідником є «регіональні або міноритарні мови», тобто ті мови, що використовуються у певному регіоні» [12].

Згідно з положенням Хартія застосовуються до таких мов національних меншин України, як білоруська, грецька, єврейська, кримськотатарська, молдавська, німецька, польська, російська, румунська, та угорська. По-перше, двічі названо одну й ту ж мову – молдавська та румунська, коли молдавська, на думку більшості науковців, є діалектом румунської; по-друге, грецька мова в Україні не використовується, на сучасному етапі розвитку грецької мови сукупність її діалектів називають новогрецькою мовою; по-третє, єврейської мови взагалі не існує, наявні окремі єврейські мови: іврит та ідиш, а про яку безпосередньо йдеться – невідомо [16].

Разом з тим В. Василенко вказує, що терміни «регіональна мова» та «міноритарна» дещо перекликаються, але все ж таки це нетотожні поняття [15, с. 107].

Особливість сучасного етапу розвитку захисту прав меншин у діяльності Ради Європи, що бере відлік із кінця 90-х рр. ХХ ст., полягає в тому, що основні зусилля організації зосереджені радше на реалізації та гарантії чинних стандартів у цій сфері, ніж на розробці нових.

З часу набуття Рамковою конвенцією про захист національних меншин [8] чинності та початку роботи її моніторингового органу – Консультативного комітету – в цій царині було досягнуто значного прогресу. Розробляючи проект РК, Спеціальний комітет приділив особливу увагу політичним зобов'язан-

ням стосовно захисту національних меншин, що містяться в копенгагенському документі та в інших актах ОБСЄ (тоді НБСЄ), як було домовлено на Віденському саміті (1993. 8–9 жовтня), якнайширше втілити ці політичні зобов'язання в зобов'язання правові [15, с. 185].

Відзначимо, що Рамкова конвенція про захист національних меншин перша міжнародна багатостороння угода про захист національних меншин, яка підписана 1 лютого 1995 року у Страсбурзі. Унікальність даного договору полягає у тому, що є першим міжнародно-правовим інструментом, спрямованим на захист прав осіб-членів національних меншин як інтегральної складової прав людини в цілому [8]. 9 грудня 1997 Україна ратифікувала Рамкову конвенцію про захист національних меншин.

Більшість статей Рамкової конвенції закріплюють принципи, що охоплюють велику низку питань, зокрема: заборону дискримінації та забезпечення справжньої рівності; створення умов, необхідних для збереження релігії, мови, традицій; свободу мирних зборів, асоціацій, виявлення поглядів, думки, совісті та релігії; доступ до засобів масової інформації, використання особами свого прізвища та ім'я мовою меншини, а також топографічних покажчиків мовою національної меншини); освітні права (вивчення мови меншини та навчання мовою меншини, свобода створювати навчальні заклади з викладанням мовою меншини); право на транскордонні контакти та співпраця; участь в економічному, культурному та соціальному житті, в державних справах; заборона примусової асиміляції. Деякі з цих принципів є загальними, тобто стосуються прав і свобод кожної людини (заборона дискримінації, свобода мирних зборів, асоціацій, виявлення поглядів, висловлення думок, свобода совісті, релігії та ін.) і закріплюються універсальними міжнародними договорами ООН, Європейською конвенцією з прав людини та іншими регіональними конвенціями в цій сфері. У країнах, де міжнародне право визнається частиною внутрішньодержавного права, такі принципи і норми мають пряму дію. Але особлива увага під час розробки РК приділялася програмним положенням, пряма дія яких у

національному праві неможлива. Термін "рамкова" вказує на те, що принципи, вміщені в цьому документі, не підлягають безпосередньому застосуванню у внутрішньому праві держав-членів, а мають здійснюватися за допомогою їх імплементації в національне законодавство та відповідну державну політику [15, с. 186].

На нашу думку, унікальність конвенції полягає у наступному:

- рівність перед законом;
- збереження культурної спадщини;
- вільне вираження своїх поглядів, свобода думки і слова;
- розвиток мови меншин та вільне використання її на території проживання меншин;
- право на освіти та її розвиток;
- вільні транскордонні контакти з особами, з якими об'єднує спільна культурна спадщина;
- участь в економічному, культурному та суспільному житті.

В Україні захист прав національних меншин здійснюється національними правовими актами згідно з міжнародними стандартами та міжнародно-правовими зобов'язаннями країни.

Отже, Рамкова конвенція являє собою найбільш повний конкретизований спеціальний правовий документ, покладений в основу створення загальноєвропейської системи захисту прав національних меншин.

Співпраця між держави-учасниці Рамкової конвенції полягає у тому, що вони визнають право на свободу виявлення поглядів кожної особи, яка належить до національної меншини [11].

Зосереджуючись на Рамковій конвенції про захист національних меншин (РКЗНМ), спільна діяльність була спрямована на підвищення обізнаності обох органів державної влади та громадянського суспільства у сфері прав меншин; було проведено роботу з українськими інститутами задля просування досліджень, що сприяють розвитку стратегічних рекомендацій щодо політики. Рада Європи надає допомогу для розвитку конструктивного діалогу між відповідними міністерствами та представниками національних меншин для розвитку освіти мовою національних

меншин, для роботи в напрямку відновлення впевненості меншин в органах державної влади та установах, і надалі підтримуватиме прогрес в сфері прав на освіту і ефективну участь національних меншин у суспільному житті [6].

Сприяння роботі України з РЄ на сьогодні характеризується наступними [10]: реформування чинного і розробка та імплементація нового законодавства у відповідності до стандартів Ради Європи на основі принципів верховенства права та прав людини.

Вкрай важливою є співпраця між Україною та РЄ у принципі рівності у захисті прав людини. Це гарантується Європейською конвенцією з прав людини (ЄКПЛ) (Стаття 14) і посилено Протоколом № 12 до Конвенції, яка була ратифікована Україною в 1997 році. Допомога необхідна для підтримки реформ, особливо щодо реалізації наявних законодавчих та політичних інструментів у цьому полі. Діяльність щодо захисту прав кримських татар буде одним із цільових пріоритетів. Рада Європи бере активну участь у наданні допомоги законодавчій реформі щодо прав меншин, у тому числі щодо можливих поправок до мови законодавства і пакету поправок до боротьби з дискримінацією [6].

Важливим є співробітництво України з Європейською Комісією «За демократію через право» (Венеціанська комісія) є сталою і ефективною формою використання науково-експертного потенціалу Ради Європи з метою удосконалення національного законодавства у відповідності до європейських стандартів [5].

Підкреслимо, що за роки свого існування Венеціанська комісія підготувала близько 150 висновків та експертних оцінок щодо законопроектів та законів України. Серед найважливіших з них: юридичні висновки щодо проектів Конституції України, Законів України «Про Автономну республіку Крим», «Про Конституційний Суд України», «Про вибори народних депутатів України», «Про Судову устрій» [10].

Згідно до норм Ради Європи залишається ще привести ряд положень національного законодавства, зокрема, щодо повноважень органів прокуратури, створення ефективного

інституту адвокатури, реформування судової системи [10].

Актуальним є у співпраці України з РЄ головування нашої держави в Комітеті міністрів Ради Європи у травні-листопаді 2011 року, що відбулось вперше за роки членства України в Організації. Під час головування Міністр закордонних справ України К.І. Грищенко обіймав посаду Голови Комітету міністрів РЄ [1]. Підкреслимо, що українському головуванню вдалося досягти такі результати, як сприяння запровадженню країнами-членами комплексних національних стратегій, щодо захисту прав дітей та попередження насильства щодо них [10].

Саме на період українського головування припала найбільш активна фаза другого етапу реформи Ради Європи [10].

За участю України, у 2015–2018 років та підготовки до роботи в найближчі три роки 8 листопада, було проведено щорічну координаційну платформу Рамкової програми співпраці між ЄС та Радою Європи «Партнерство заради належного врядування» для країн Східного партнерства». Термін реалізації усіх

нинішніх проектів Програми «Партнерство заради належного врядування для країн Східного партнерства» спливає в Україні до кінця цього року. З 2019-го стартує її друга фаза, яка триватиме так само три роки, тобто включно до 2021-го року. Підготовка до неї розпочинається вже сьогодні – з підбиття підсумків роботи проектів, що діють в Україні, та обговорення подальших пріоритетів взаємодії в рамках Програми [7].

Аналізуючи співробітництво між Україною та Радою Європи у питанні національних меншин можемо зробити висновок, що співпраця між Україною та РЄ у захисті *національних меншин є багатопланою і ефективною*. РЄ готова допомогти і підтримувати нашу державу у захисті прав національних меншин як на державному, так і на місцевому рівні. Рада Європи у правовому аспекті вже декілька років допомагає Україні в покращенні захисту меншин, у тому числі на місцевому рівні, перш за все міжнародними стандартами. На сьогодні між Радою Європи та Україною ведуться переговори щодо покращення правової бази стосовно мов національних меншин.

Список використаних джерел

1. 9 листопада: вступ України до Ради Європи URL: <http://www.hroniky.com/news/view/13716-9-lystopada-vstup-ukrainy-do-rady-ievropy> (дата звернення: 30.03.2019).
2. Європейська хартія регіональних мов або мов меншин URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_014 (дата звернення: 12.04.2019).
3. Загальна декларація прав людини року URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (дата звернення: 30.03.2019).
4. Зібрання чинних міжнародних договорів України. Київ: 2006. № 5. Ст. 1270. С. 43.
5. Переглянутий Статут Європейської комісії «За демократію через право» прийнятого Резолюцією Комітету міністрів від 21 лютого 2002 р. URL: http://www.venice.coe.int/site/main/Statute_E.asp (дата звернення: 14.04.2019).
6. План дій для України на 2015 – 2017 рр URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/ugoda-pro-asociaciyu/plange2015-17ukr.pdf> (дата звернення: 03.04.2019).
7. Рада Європи у співпраці з ЄС готується до втілення в Україні другої фази Програми з підтримки URL: <https://www.rada.gov.ua/rada-yevropy-u-spivpratsi-z-yes-gotuyetsya-vtilennya-v-ukrayini-drugoyi-fazy-programy-z-pidtrymky> (дата звернення: 12.04.2019).
8. Рамкова конвенція про захист національних меншин URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_055 (дата звернення: 02.05.2019).
9. Співробітництво між Україною та Радою Європи URL: <http://www.mfa.gov.ua/coeua4544.htm> (дата звернення: 18.04.2019).
10. Співробітництво між Україною та Радою Європи URL: <https://coe.mfa.gov.ua/ua/ukraine-coe/cooperation> (дата звернення: 18.04.2019).
11. Страсбурзька рамкова конвенція (1994 р.) про захист національних меншин. URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/metodser/87/64.pdf> (дата звернення: 02.04.2019).
12. Василенко В. Які мови в Україні потребують особливого захисту. Колізія між національним законом і міжнародними зобов'язаннями держави. веб-сайт. URL: <http://www.dt.ua/newspaper/articles/46241#article> (дата звернення: 02.05.2019).
13. Василик Л. Міноритарна мова? Чи правова неграмотність? веб-сайт. URL: <http://h.ua/story/256622>. (дата звернення: 03.05.2019).
14. Лимонникова М. А. Венецианская Комиссия Совета Европы : правовые аспекты создания и деятельности: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юр. наук : 12.00.10 / МГИМО. М., 2010.25 с. URL: <http://lawtheses.com/venetsianskaya-komissiya-soveta-evropy>. (дата звернення: 03.05.2019).
15. Мицик В.В. Права національних меншин у міжнародному праві: монографія. Київ.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2004. 287 с.

16. Янковська Г. В. Історія прийняття й ратифікації в Україні Європейської хартії регіональних мов або мов меншин: проблеми та перспективи. *Право і суспільство*. 2011. № 3. С. 65-70.

References

1. 9 lystopada: vstup Ukrayiny do Rady Yevropy: <http://www.hroniky.com/news/view/13716-9-lystopada-vstup-ukrainy-do-rady-ievropy> (data zvernennya: 30.03.2019).
2. Yevropejs"ka xartiya rehionalnyh mov abo mov menshyn: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_014 (data zvernennya: 12.04.2019).
3. Zahal"na deklaraciya prav lyudyny roku: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (data zvernennya: 30.03.2019).
4. Zibrannya chynnyh mizhnarodnyh dohovoriv Ukrayiny. Kyiv: 2006. № 5. St. 1270. S. 43.
5. Perekhlyanutyj Statut Yevropejskoyi komisii «Za demokratiyu cherez pravo» pryjnyatoho Rezolyuciyeyu Komitetu ministriv vid 21 lyutoho 2002 r.: http://www.venice.coe.int/site/main/Statute_E.asp (data zvernennya: 14. 04.2019).
6. 6. Plan dij dlya Ukrayiny na 2015 – 2017 rr: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/ugoda-pro-asociaciyu/planre2015-17ukr.pdf> (data zvernennya: 03.04.2019).
7. Rada Yevropy u spivpraci z YeS hotuyetsya do vtilennya v Ukrayini druhoyi fazy Prohramy z pidtrymky: <https://www.nrada.gov.ua/rada-yevropy-u-spivpratsi-z-yes-gotuyetsya-vtilennya-v-ukrayini-drugoyi-fazy-programy-z-pidtrymky> (data zvernennya: 12.04.2019).
8. Ramkova konvenciya pro zaxyst nacional"nyx menshyn: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_055 (data zvernennya: 02.05.2019).
9. Spivrobitnyctvo mizh Ukrayinoyu ta Radoyu Yevropy.: <http://www.mfa.gov.ua/coe/ua/4544.htm> (data zvernennya: 18.04.2019).
10. Spivrobitnyctvo mizh Ukrayinoyu ta Radoyu Yevropy: <https://coe.mfa.gov.ua/ua/ukraine-coe/cooperation> (data zvernennya: 18.04.2019).
11. Strasburz"ka ramkova konvenciya (1994 r.) pro zaxyst nacional"nyx menshyn.: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/metodser/87/64.pdf> (data zvernennya: 02.04.2019).
12. Vasylenko V. Yaki movy v Ukrayini potrebuyut" osoblyvoho zaxystu. Koliziya mizh nacional"nym zakonom i mizhnarodnymy zobov'yazannyamy derzhavy. veb-sajt.: <http://www.dt.ua/newspaper/articles/46241#article> (data zvernennya: 02.05.2019).
13. Vasylyk L. Minorytarna mova? Chy pravova nehramotnist"? veb-sajt.: <http://h.ua/story/256622>. (data zvernennya: 03.05.2019).
14. Lymonnykova M. A. Venetsyanskaya Komysyya Soveta Evropy : pravovye aspekty sozdanyya y deyatel"nosti: avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya d-ra yur. nauk: 12.00.10 / МНУМО. М., 2010. 25 s.: <http://lawtheses.com/venetsianskaya-komissiya-soveta-evropy>. (data zvernennya: 03.05.2019).
15. Мусык V.V. Prava nacional"nyx menshyn u mizhnarodnomu pravi: monohrafiya. Kyiv: Vydavnycho-polihrafichnyj centr "Kyivskiy universytet", 2004. 287 s.
16. Yankovs"ka H. V. Istoriya pryjnyattya j ratyfikaciyi v Ukrayini Yevropejs"koyi xartiyi rehional"nyx mov abo mov menshyn: problemy ta perspektyvy. *Pravo i suspilstvo*. 2011. № 3. S. 65-70.

Долиной Ж. Сотрудничество между Украиной и Советом Европы В вопросах национальных меньшинств

В статье рассматриваются особенности и сотрудничества между Украиной и Советом Европы в вопросах национальных меньшинств. В Украине гарантии и защита прав национальных меньшинств на законодательном уровне соответствуют международным стандартам, но есть определенные недостатки в практике защите национальных меньшинств и регулировании межэтнических отношениях.

Ключевые слова: Украина, Совет Европы, сотрудничество, национальные меньшинства, права национальных меньшинств.

Dolinai Z. Cooperation between Ukraine and Council of Europe on issues national minorities

This thesis examines features and cooperation between Ukraine and the Council of Europe on issues of national minorities. The global and regional international law legal norms in force is perceived as a framework, and humane rights rules as a minimum standards and could not regulate in detail all possible minority situation, than we need at least concrete principles for the interpretation of the existing norms for minority protection. Such principles of interpretation, that given in this thesis, would help decision-makers to use the existing rules in concrete situation. On the 9th of November 1995 Ukraine has joined to the Council of Europe becoming the 37 member of organization.

Ukraine ratified the European Charter for Regional and Minority Languages in 2003. The European Charter for Regional or Minority Languages is the European convention for the protection and promotion of languages used by traditional minorities. Together with the Framework Convention for the Protection of National Minorities it constitutes the Council of Europe's commitment to the protection of national minorities. The co-operation between Ukraine and the Council of Europe in protecting national minorities is multifaceted and effective. The CoE ready to help and support our state in protecting the rights of national minorities at state and local level too. The Council of Europe has been helping Ukraine for several years to improve the protection of minorities, including at local level international standards.

Key words: Ukraine, Europa Council, cooperation, national minorities. rights of national minorities.